

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

ROZVOD

© Zdeňka Králíčková, 2009

PRAMENY

■ hmotněprávní

- zák. č. 94/1963 Sb.,
o rodině
- zák. č. 91/1998 Sb.
tzv. velká novela

■ procesněprávní

- zák. č. 99/1963 Sb.,
občanský soudní řád

PŘIPRAVOVANÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK

- www.psp.cz
- 2. část RODINNÉ PRÁVO

OBECNÁ ÚPRAVA § 24 ZOR

princip: kvalifikovaný rozvrat

- soud zjišťuje kvalifikovaný rozvrat
- soud zjišťuje příčiny kvalifikovaného rozvratu
- na rozvod není právní nárok
- rozvod znamená pouze změnu statusu

kvalifikovaný rozvrat

- § 24 odst. 1 ZOR

- „Soud může ... rozvést ...
 - manželství tak hluboce a trvale rozvráceno,
 - ... nelze očekávat obnovení manželského soužití; ...

- objektivní stav

příčiny rozvratu

§ 24 odst. 1 in fine ZOR

- „... bere přitom v úvahu příčiny rozvratu manželství.“
- aby mohly být příčiny rozvratu vzaty v úvahu a uvedeny v odůvodnění rozsudku, musí být zjištěny
- příčiny: objektivní i subjektivní

ROZVOD S KLAUZULÍ PROTI TVRDOSTI

§ 24b ZOR

„Návrhu na rozvod ...soud nevyhoví ...“

- kvalifikovaný nesouhlas žalovaného:
 - na rozvratu manželství se porušením manželských povinností převážně nepodílel
 - rozvodem by mu byla způsobena zvlášt' závažná újma
 - mimořádné okolnosti svědčí ve prospěch zachování manželství
- ochrana před rozvodem není absolutní
 - odluka alespoň tři roky
 - ochrana ve sféře majetkové: výživné, SJM

TZV. SMLUVENÝ ROZVOD

§ 24a ZOR

„Soud nezjišťuje příčiny rozvratu a manželství rozvede ...“

- příčiny rozvratu se netvrdí a nedokazují
- kvalifikovaný rozvrat se presumuje
- na rozvod je právní nárok
- důsledky rozvodu:
 - nejen statusové,
 - ale komplexní a konečné vypořádání

Předpoklady tzv. smluveného rozvodu

- manželství v délce 1 roku
- odluka v délce 6 měsíců
- shoda nejen o rozvodu (žaloba a souhlas),
- ale i o vypořádání (smlouva):
 - majetku (SJM)
 - bydlení
 - a fakultativně stanovení výživného rozvedeného manžela

Rozvod rodičů s nezletilými dětmi

- § 25 ZOR
 - relativní zákaz rozvodu
 - dokud soud péče o nezletilé nerozhodne o úpravě poměrů k nezletilým dětem pro dobu po rozvodu
 - výchova, výživa, styk
 - dítě je účastníkem řízení, musí být zastoupeno kolizním opatrovníkem
 - lze spojit s řízením dle § 50 ZOR (odluka rodičů)
- § 24 odst. 2 ZOR
 - absolutní zákaz rozvodu
 - klauzule proti tvrdosti
 - rozpor se zájmy nezletilých dětí daný zvláštními důvody
 - musí uvádět žalovaný manžel - rodič rozvodu se brání
 - dítě není účastníkem řízení o rozvod, není zastoupeno kolizním opatrovníkem

Výchova (osobní péče)

§ 26 ZOR

- individuální
- společná
- střídavá

- výchovná způsobilost rodiče
- zájem rodiče
- zájem dítěte
- kontinuita výchovy

Výživa

§ 85 a násl. ZOR

zásady:

- právo dítěte na stejnou životní úroveň jako rodiče
- nikoli spotřební charakter (úspory)
- rodič zaměstnanec
- rodič podnikatel
 - domněnka příjmu
 - tezaurace výživného
- rodič nezaměstnaný
- rodič ve výkonu trestu
- rodič sociálně potřebný

Styk

§ 27 ZOR

- právo dítěte na kontakt s oběma rodiči
 - fakultativní
 - omezení
 - zákaz
- právo dítěte na kontakt s prarodiči a sourozenci
- bránění ve styku
 - opakované a bezdůvodné
 - změna poměrů a nové rozhodnutí

PROCESNÍ ASPEKTY ROZVODU

řízení sporné

- žaloba: jeden z manželů
- strany: manželé
 - žalobce a žalovaný
- příslušnost: § 88 c) o.s.ř.
- vyloučeny mimořádné opravné prostředky

Procesní aspekty rozvodu rodičů s nezletilými dětmi

řízení nesporné

- rozhodování o úpravě poměrů nezletilých dětí pro dobu po rozvodu
- § 176 o.s.ř.
- návrh: rodiče dítěte (ex offio)
- účastníci: rodiče a dítě
 - „zůstáváme rodiči“ - § 24a ZOR: obligatorní dohoda
 - participační práva dítěte
 - kolizní opatrovník
- příslušnost: § 88 a) o.s.ř.
- účinnost: právní moc rozsudku o rozvod

DŮSLEDKY ROZVODU

■ statusové

- § 24, 24b, 24a

■ majetkové

- § 24a:

rozvod = komplexní a
konečné řešení

- § 24, § 24b

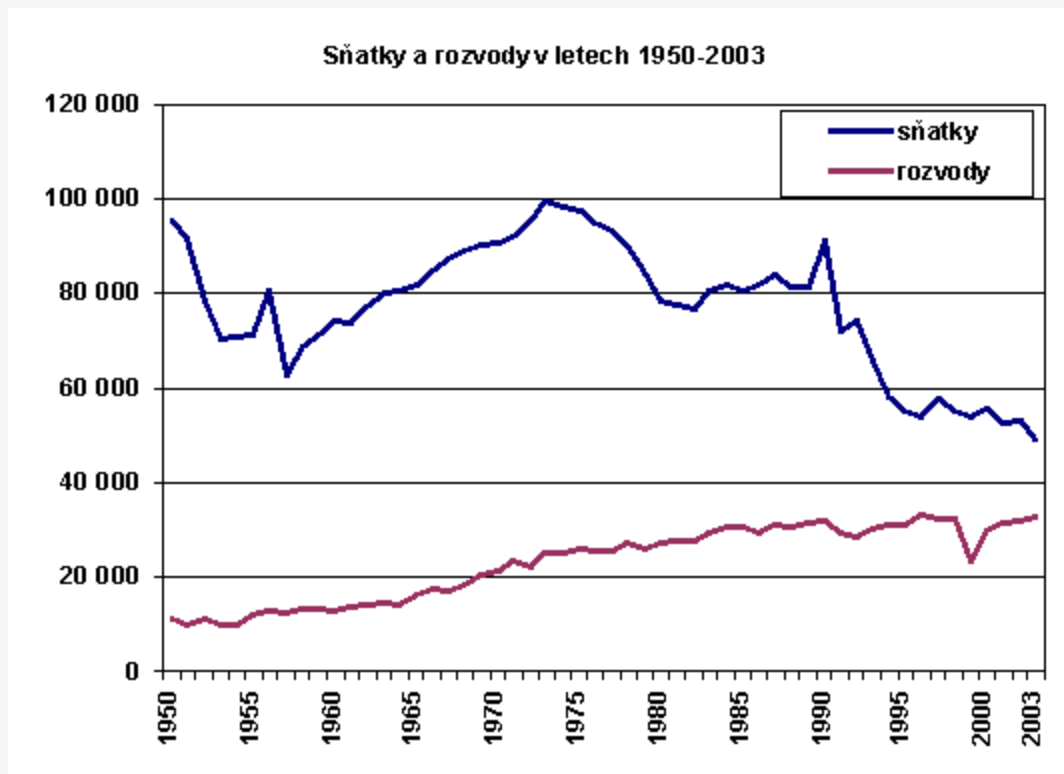
nutnost následného
majetkového
vypořádání

vybrané statistické údaje

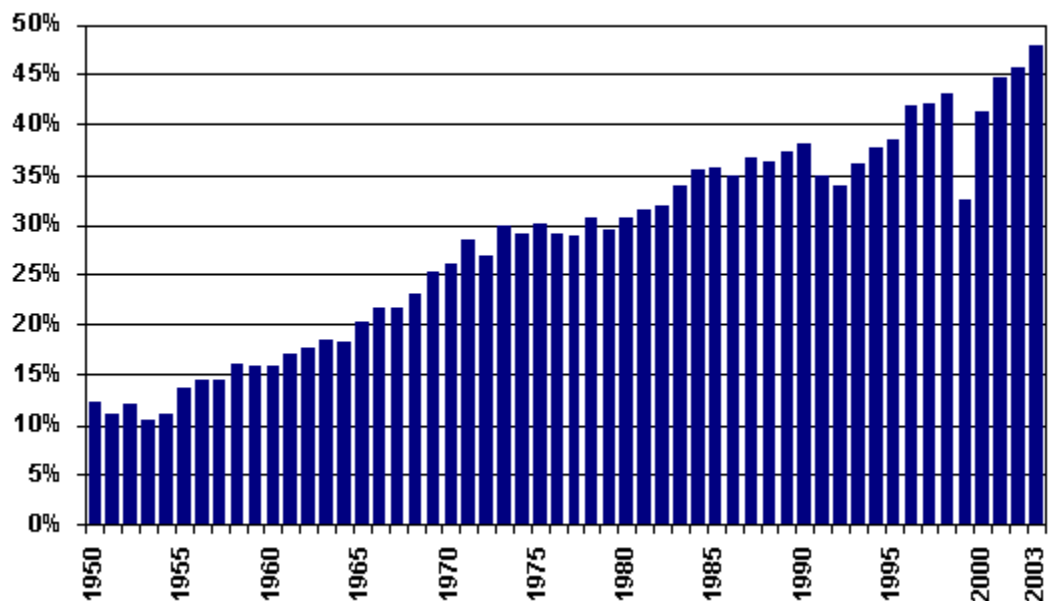
Český statistický úřad

WWW.CZSO.CZ

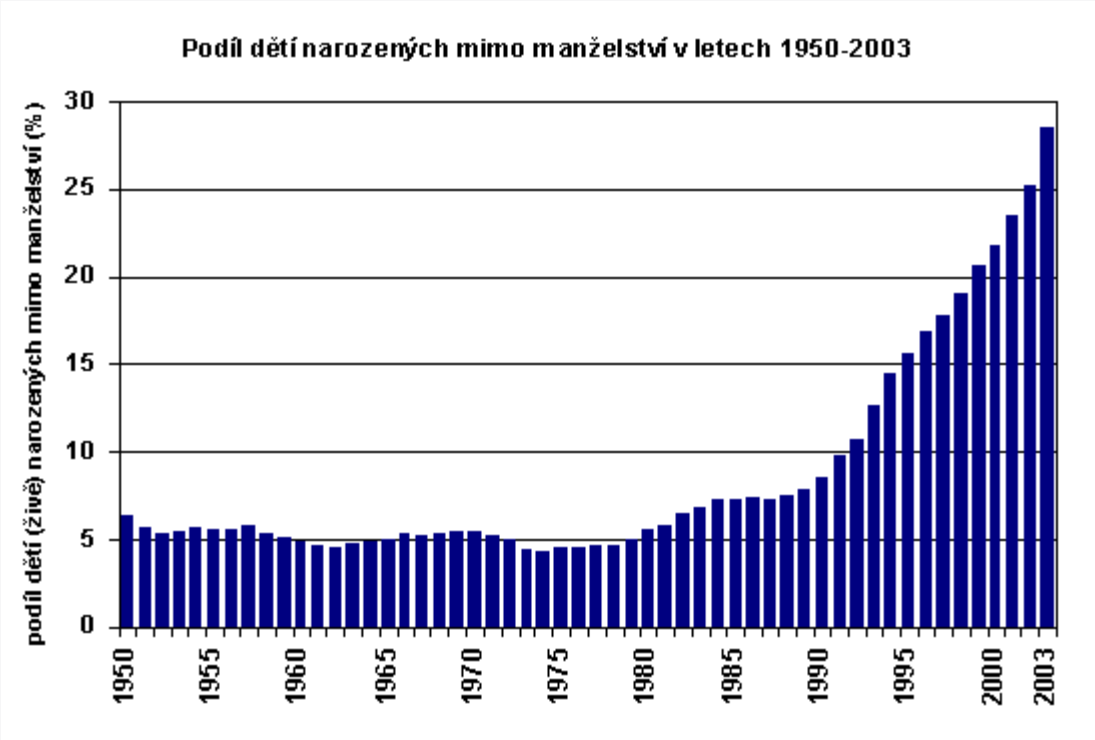

Úhrnná rozvodovost^{*)} v letech 1950-2003

*) Podíl manželství končících rozvodem za předpokladu zachování intenzit rozvodovosti podle délky trvání

ROZVOD dle návrhu nového občanského zákoníku

- zjišťování příčin
- princip: kvalifikovaný rozvrat
- návrh jednoho nebo obou manželů
- klauzule proti tvrdosti
- doporučení mediace
- tzv. smluvený rozvod
 - bez zjišťování rozvratu a jeho příčin
 - společný návrh manželů nebo návrh jednoho a připojení se druhým z nich
 - 1 rok manželství, odluka 6 měsíců
 - smlouvy: majetek, bydlení a výživné
nesvéprávné děti